

Обласні державні адміністрації в контексті адміністративної реформи

Сухорукова Анна

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

Науковий керівник: В.І. Плохих, к. політ. н.

На час проголошення незалежності, Україна одержала у спадщину від колишньої системи адміністративний апарат, який утворювався у перехідний період з характерними для нього умовами об'єктивної необхідності підвищення концентрації й централізації влади, збереження певного рівня її авторитаризму задля підтримання належної організованості і дисципліни в умовах становлення незалежної Української держави. Саме тому, система місцевої влади неспроможна у нових умовах забезпечувати повноцінне становлення, функціонування і розвиток держави [2]. Отже, проблеми реформування системи державного управління, в тому числі обласних державних адміністрацій, комплектування її висококваліфікованими кадрами, спроможними забезпечити економічний і соціальний розвиток, взаємовідносини регіонів і центру набули для нашої держави на початку 90-х років першочергового значення. Практика засвідчила необхідність підвищення ролі регіонів у формуванні та прийнятті державних рішень, забезпечення законодавчого визначення регіону як територіального утворення з широкими правами самоуправління, відповідними повноваженнями, матеріальними і фінансовими ресурсами.

Надмірна централізація влади, неефективна організація влади на регіональному рівні та деякі інші чинники, які негативно позначалися на ефективності та дієвості місцевого управління, були загрозою для громадянської злагоди в суспільстві, спонукали колишнього Президента України Л.Д. Кучму виступити ініціатором правового врегулювання цих питань. Зокрема, його зусилля були спрямовані на підписання Конституційного договору, розробку нової Конституції України, прийняття законів, що регулюють діяльність уряду, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування. Так, з урахуванням цього у нашій державі розпочалось здійснення адміністративної реформи, головною метою якої є поетапне створення комплексної системи державного управління, що здатна забезпечити становлення України як високорозвинутої правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури, демократії тобто розбудова тих інститутів державного управління, яких Україна ще не створила як суверенна держава.

Зазначеними актами передбачено у реформуванні системи виконавчої влади: по-перше, застосувати системно-функціональний підхід, який дасть змогу визначити оптимальну для нашої держави структуру обласних державних адміністрацій; по-друге, відновити для обласних районних рад право утворювати власні виконавчі органи; по-третє, виключити з напрямів діяльності місцевих державних адміністрацій здійснення повноважень, які делегуються їм відповідними радами; по-четверте, ліквідувати районні державні адміністрації [4].

Разом з тим, при реформуванні цієї системи, зокрема, слід скоротити обсяг повноважень місцевих державних адміністрацій при цьому, надзвичайно важливими уявляються зваженість і врахування усіх заходів реформи, моделювання ситуації з регіонах внаслідок її запровадження, комплексність та синхронність реформування всіх елементів системи територіальної влади, а головне – поетапність її проведення.

Так, на першому етапі реформи з метою пристосування для виконання виключно власних, тобто державних повноважень має бути суттєво змінена сама структура державних адміністрацій та здійснено розмежування повноважень між районними та обласними державними адміністраціями.

Завданням другого етапу реформи доцільно визнати питання децентралізації державної влади. Головною проблемою на цьому етапі стане пошук гармонійного балансу між централізацією та децентралізацією [5]. Водночас з вирішенням питань децентралізації державної влади необхідно постійно вишукувати та реалізовувати можливості щодо удосконалення діяльності місцевих державних адміністрацій через застосування як законодавчих, так і організаційних заходів шляхом усунення недоліків та залучення додаткових резервів для підвищення якості управлінських послуг, які вони надають населенню.

Разом з тим, незважаючи на конституційну визначеність засад діяльності і повноважень обласних державних адміністрацій в Україні, стан реформування цієї системи управління у нашій державі не можна вважати задовільним і завершеним.

Література:

1. Авер'янов В. Система органів виконавчої влади // Право України. – 2003. – № 9. – С. 24-30.
2. Азаров М. Нові підходи до формування державної регіональної політики // Праця і зарплата. – 2001. – грудень. – № 48. – С. 3.
3. Журавський В. Питання реформи місцевого самоврядування в Україні // Право України. – 2005. – № 11. – С. 26.
4. Шахматова Т. Питання реформування місцевих органів влади // Право України. – 2007. – № 4, С. 22-25.
5. Шахматова Т. Органи місцевої влади у світлі другого етапу конституційної реформи // Вісник Академії правових наук України. – 2006. – № 3 (46). – С. 53.